

Ministerstvo dopravy

STANDARD KONTROL VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

POZEMNÍ KOMUNIKACE

Praha, červen 2024

1. PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ PODLÉHAJÍCÍCH KONTROLE

- zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“),
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),
- zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“),
- vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (dále jen „prováděcí vyhláška“)

2. PŘEDMĚT KONTROLY

Předmětem kontroly je výkon agendy silničního správního úřadu podle § 40 zákona o pozemních komunikacích. Minimální rozsah kontroly je stanoven následovně:

Zákon o pozemních komunikacích

- zařazování pozemních komunikací do jednotlivých kategorií a tříd a jejich změny (§ 3)
- připojování pozemních komunikací (§ 10)
- omezení obecného užívání pozemních komunikací uzavírkami a objízdkami (§ 24)
- zvláštní užívání (§ 25)
- výkon státního dozoru (§ 41)

Prováděcí vyhláška

- technické podmínky pro připojování pozemních komunikací a sousedních nemovitostí k silnicím a místním komunikacím (§ 11 až 13)
- náležitosti rozhodnutí o uzavírce (§ 39)
- náležitosti rozhodnutí o zvláštním užívání (§ 40)

Správní řád

- vedení řízení (§ 15 odst. 4)
- vedení spisu (§ 17 odst. 1)
- doručování (§ 19 a násl.)
- vymezení účastníků řízení (§ 27 a násl.)
- průběh řízení v prvním stupni a úkony účastníků (§ 36 odst. 3, § 47)
- náležitosti rozhodnutí (§ 68 a násl.)
- lhůty pro vydání rozhodnutí (§ 71)
- oznamování rozhodnutí (§ 72)
- doložka právní moci (§ 75)

Při provádění kontroly je vždy nutno vycházet z celé systematiky zákona o pozemních komunikacích, především pak jeho účelu, kterým je zajištění ochrany stavby pozemní komunikace a provozu na ní. Každý spis / projednávanou věc je proto nezbytné posuzovat zcela individuálně a ve vzájemném vztahu s jinými právními předpisy, např. zákonem č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) nebo zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

3. KRITÉRIA POSUZOVÁNÍ PŘEDMĚTU KONTROLY

3.1 **Zařazování pozemních komunikací do jednotlivých kategorií a tříd a jejich změny**

V otázce zařazení pozemní komunikace do kategorie dálnice, silnice nebo místní komunikace a jejich tříd, je správní uvážení silničního správního úřadu ohraničeno třemi zákonnými hledisky – **určení pozemní komunikace, dopravní význam a její stavebně-technické vybavení**. Při změně kategorie nebo třídy je třeba posoudit především to, zda došlo ke změně dopravního významu nebo určení pozemní komunikace. Uvedená hlediska by měla být alespoň stručně zhodnocena v odůvodnění rozhodnutí. Absence tohoto zhodnocení zatěžuje rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Nadto je vhodné uvést, že v řízení se zohledňují výhradně kritéria související se stavbou pozemní komunikace, nikoli např. pozemkem, na němž je stavba pozemní komunikace umístěna.

Při rozhodování o zařazení pozemní komunikace do jednotlivých kategorií či změně její kategorie nebo třídy často dochází k chybnému vymezení okruhu účastníků řízení. Vzhledem k tomu, že § 3 zákona o pozemních komunikacích tento okruh nestanoví, je zapotřebí při jeho určování vycházet z obecné právní úpravy, tj. § 27 správního řádu.

3.2 **Připojování pozemních komunikací**

Souvisí-li připojení pozemních komunikací navzájem nebo připojení sousední nemovitosti na dálnici, silnici a místní komunikaci, vyžadující povolení podle zákona o pozemních komunikacích, se záměrem povolovaným podle stavebního zákona, rozhodne o povolení připojení pozemních komunikací navzájem nebo připojení sousední nemovitosti na dálnici, silnici a místní komunikaci, jakož i úpravě takového připojení nebo jeho zrušení stavební úřad rozhodnutím o povolení záměru podle stavebního zákona.

Role silničního správního úřadu, jakožto povolujícího orgánu, zůstává u připojení pozemních komunikací podle § 10 zákona o pozemních komunikacích, o kterých nerozhoduje stavební úřad rozhodnutím o povolení záměru podle stavebního zákona (§ 40 odst. 10 zákona o pozemních komunikacích).

Takovým případem může být např. drobná stavba podle přílohy č. 1 stavebního zákona (např. chodníkový přejezd mezi pozemkem, na němž je umístěna stavba rodinného, a vozovkou místní komunikace). I v tomto zdánlivě jednoduchém případě je zapotřebí pečlivě posoudit, jak se kontrolovaný orgán vypořádal s kritérii ochrany provozu, zejména chodců (např. schváleným výškovým rozdílem mezi chodníkem a vozovkou, délkou chodníkového přejezdu, situováním přejezdu vůči ostatním, posouzením rozhledu nebo splněním podmínek pro přístupnost podle zvláštního předpisu), tak i ochrany komunikace (např. posouzením způsobu odvodnění, správnosti určení konstrukce chodníku nebo odstupňováním průběžné správy ve vozovce).

Splnění některých technických podmínek pro připojení podle prováděcí vyhlášky lze prokázat např. situačním výkresem s vyobrazením rozhledových trojúhelníků podle ČSN 73 6102 *Projektování křižovatek na pozemních komunikacích*, případně ČSN 73 6110 *Projektování místních komunikací* a vlečných křivek podle technických podmínek TP 171 *Vlečné křivky*. V kontextu výše uvedeného však nejde o jediný podklad, na jehož základě může silniční správní úřad připojení povolit. Častým nedostatkem při rozhodování o připojení je prosté kopírování podmínek z prováděcí vyhlášky do výrokové části rozhodnutí namísto toho, aby silniční správní úřad splnění těchto podmínek prostřednictvím podkladů předložených žadatelem ověřil.

Podobně, jako u změn v silniční síti, § 10 zákona o pozemních komunikacích nedefinuje okruh účastníků řízení. Při jeho určování je tak opětovně nutné vycházet z § 27 správního řádu.

3.3 Omezení obecného užívání pozemních komunikací uzavírkami a objíždkami

Provoz na dálnicích, silnicích, místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích může být částečně nebo úplně uzavřen, popřípadě může být nařízena objíždka. Nikdo nemá nárok na náhradu případných ztrát, jež mu vzniknou v důsledku uzavírky nebo objíždky.

Při rozhodování příslušný silniční správní úřad mj. dbá, aby uzavírka byla vždy omezena na nejkratší možnou dobu, objíždka byla řádně technicky zabezpečena a byla z hlediska provozu vyhovující a aby byl umožněn přístup k sousedním nemovitostem.

Podle § 39 odst. 2 prováděcí vyhlášky se žádost o povolení uzavírky doručuje příslušnému silničnímu správnímu úřadu nejpozději 30 dní před dnem požadovaného uzavření komunikace. Zde je vhodné připomenout, že uvedená lhůta nepředstavuje lhůtu nepřekročitelnou, nýbrž pořádkovou a její případné promeškání nemůže být důvodem k automatickému zamítnutí žádosti.

Na druhou stranu, situace, kdy žadatel (ve snaze urychlit vydání rozhodnutí) k žádosti připojí veškerá potřebná stanoviska, nezabývá silniční správní úřad procesními povinnostmi vůči účastníkům řízení, např. povinnosti oznámit zahájení řízení (§ 47 správního řádu) a umožnit účastníkům seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (§ 36 správního řádu).

Podle § 39 odst. 1 písm. g) prováděcí vyhlášky žádost o povolení uzavírky a nařízení objíždky obsahuje souhlas dotčeného dopravního úřadu nejen v případě, kdy si uzavírka vyžádá dočasné přemístění zastávek linkové osobní dopravy, ale také při změně vedení trasy linky (neobsloužení zastávky, zřízení nebo využití jiné zastávky). Tato úprava vyplývá z novely prováděcí vyhlášky účinné od 1. července 2024.

Přestože § 24 zákona o pozemních komunikacích taxativně definuje okruh účastníků řízení, při rozhodování o uzavírkách často dochází k jeho chybnému vymezení, zejména pak vztahu k obcím, na jejichž zastavěném území má být povolena uzavírka nebo nařízena objíždka. Hranice tohoto území vymezuje platná územně plánovací dokumentace obce, případně územně analytické podklady, nikoli poloha svislých dopravních značek č. IZ 4a „Obec“ a č. IZ 4b „Konec obce“.

Další opakující se závadou je nesprávná identifikace osoby odpovědné za organizování a zabezpečení akce podle § 39 odst. 4 písm. d) prováděcí vyhlášky (např. „pan Váňa, tel. [číslo]“).

Je-li předmětem uzavírky nebo objíždky veřejně přístupná účelová komunikace, náleží postavení účastníka řízení také obci, na jejímž území se tato komunikace nachází (§ 44b zákona o pozemních komunikacích).

3.4 Zvláštní užívání zřízení a provozování reklamních zařízení v silničním ochranném pásmu

Při posuzování otázek u obou zmíněných institutů je vždy nutné vycházet, analogicky k předchozím bodům, ze smyslu a účelu zákona o pozemních komunikacích, kterým je ochrana stavby pozemní komunikace a provozu na ní.

4. OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ NEBO PREVENCI NEDOSTATKŮ

Předně je třeba uvést, že cílem standardu není, ani nemůže být kompletní výčet možných kontrolních zjištění, s nimiž se kontrolující orgán může při provádění kontroly výkonu přenesené působnosti setkat. Veškeré nedostatky, jak věcného, tak i procesního charakteru, je nutné pečlivě formulovat vč. konkrétního návrhu opatření a období, ve kterém kontrolovaný orgán zjedná nápravu. V případě opakujících se či systémových pochybení by měl kontrolující orgán rovněž zvážit možnost provedení následné kontroly.